

IZBA HANDLOWA I PRZEMYSŁOWA W KRAKOWIE

WIADOMOŚCI GOSPODARCZE

TYGODNIK INFORMACYJNY

POŚWIĘCONY SPRAWOM HANDLOWYM, PRZEMYSŁOWYM I GOSPODARCZYM.

Prenumerata wynosi w Krakowie i na prowincji:	
Całorocznie	Mp. 2.400.—
Półrocznie	„ 1.500.—
Kwartalnie	„ 800.—

Ogłoszenia: Cała stronica	Mp. 16.000.—
Pół stronicy	„ 8.000.—
Ćwierć stronicy	„ 4.500.—
1/8 stronicy	„ 3.000.—
Za 1 wiersz nonpareilowy	„ 80.—

Numer pojedynczy kosztuje 50 Mp.

Nakład i własność Izby Handl. i Przem. w Krakowie. — Redaktor odpowiedzialny: Dr Rudolf Beres.

Dostawy rękodzielnicze dla armji.

Izba handlowa i przemysłowa w Krakowie zamyka listę dostawców rękodzielniczych, zamierzających się ubiegać o roboty dla armji z dniem 9. października b. r.

Wzywa się zatem interesowanych, by we własnym interesie przed dniem tym zgłoszenia te nadesłać zechcieli, późniejsze bowiem uwzględniane już nie będą.

Wywóz podkładów kolejowych zagranicę.

Rozporządzeniem minist. z dnia 31. sierpnia b. r. („Mon. Pol.“ Nr. 206) uchylony został zakaz wywozu podkładów kolejowych.

Z dniem 15. września można wywozić podkłady bez specjalnych zezwoleń i bez jakichkolwiek danin.

Wywóz przetworów ziemniaczanych zagranicę.

Rozporządzeniem Ministra przemysłu i handlu z dnia 14. września b. r. („Mon. Pol.“ z 23. IX br. Nr. 216) skreślono z listy towarów zabronionych do wywozu poza granice Polski:

ziemniaki suszone, płatki, krajanekę mieloną i niemieloną.

Z dniem 23. września b. r. są więc powyższe przetwory ziemniaczane zwolnione do wywozu zagranicę.

Przywóz i wywóz towarów z Górnego Śląska.

W myśl rozporządzenia Tymczasowej Rady Wojewódzkiej z dnia 17. czerwca 1922 r. Dziennik Ustaw Śląskich Nr. 1 poz. 8. wywóz następujących towarów z górnośląskiej części Województwa Śląskiego do cieszyńskiej części Województwa Śląskiego i do innych dzielnic Państwa Polskiego jest zabroniony:

(Art. 1.)

1. cukru i wyrobów zawierających cukier, jak cukierków, czekolady, marmelady, konfitur, owoców kandyzowanych i miodu sztucznego,
2. soli jadalnej, przemysłowej i na paszę dla bydła,
3. zapalek i zapalniczek,
4. tytoniu, to jest cygar, papierosów i wszelkich tytoni krajanych i w liściach,
5. nafty i wszelkich przetworów naftowych.

Prócz tego zakazany jest (Art. 2.) wywóz z części górnośląskiej Woj. Śl. do innych części Państwa Polskiego oraz przywóz z zagranicy i z innych dzielnic Państwa Polskiego na obszar górnośląskiej części Woj. Śl. wszelkich sztucznych środków słodzących (sacharyny).

Pozatem zakazany jest aż do odwołania (Art. 3.) wywóz z obszaru górnośląskiej części Wojew. Śl. do cieszyńskiej części Wojew. Śl. i do innych dzielnic Państwa Polskiego spirytusu, wódek, likierów i wszelkich wyrobów, zawierających alkohol, oraz wina naturalnego, win musujących owocowych i gronowych.

Przedłużenie czasu pracy w cukrowniach w r. 1922-1923.

Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4. września b. r. Dz. u. Nr. 77 zezwolono na przedłużenie czasu pracy w cukrowniach w czasie trwania kampanji r. 1922/1923 ponad 8 godzin, najwyżej jednak do 12 godzin na dobę w każdym dniu tygodnia, nie wyłączając niedzieli dla tych pracowników, których nieprzerwana praca jest niezbędną ze względu na produkcję cukru, o ile ze względów technicznych nie może być utworzona trzecia zmiana pracowników tej kategorii.

Po stwierdzeniu przez właściwego inspektora pracy niemożności wprowadzenia 3 zmiany poszczególnych kategorii pracowników, Minister Pracy i Opieki Społecznej da zainteresowanym zarządom cukrowni pozwolenia na przedłużenie czasu pracy danych kategorii pracowników na zasadach, w niniejszym rozporządzeniu zawartych.

Przy określeniu wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych stosuje się art. 16 ustawy z dnia 18. grudnia 1919 r. o czasie pracy w przemyśle i handlu.

Rozporządzenie niniejsze obowiązuje od 8-go października 1922 r. do 8. stycznia 1923 roku.

Przystąpienie Polski do Międzynarodowej Konwencji Berneńskiej o przewozie towarów kolejami żelaznymi.

Dziennik ustaw R. P. z dnia 16. września b. r. Nr. 76 zawiera Oświadczenie rządowe z 4. kwietnia 1922 r. w przedmiocie przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do Międzynarodowej Konwencji Berneńskiej o przewozie towarów kolejami żelaznymi.

Tekst konwencji przeglądnąć można w biurze Izby.

W sprawie clenia esencji aromatycznych z domieszką alkoholu.

Ministerstwo skarbu rozesłało do podległych sobie Urzędów okólnik następującej treści:

Wobec wypadków clenia esencji aromatycznych z domieszką alkoholu, jako olejki eteryczne, lub wody aromatyczne, Departament Cei zwraca uwagę Urzędów na takie nieprawidłowe odprawy i pedaje następujące charakterystyczne cechy tych towarów, celem ich odróżnienia:

Esencje z domieszką alkoholu przy zetknięciu z ogniem, palą się płomieniem nieświecącym i niekopącym. Gdy zawartość alkoholu mała palą się po nagrzaniu płynu.

Olejki eteryczne bez alkoholu palą się po nagrzaniu lub przy użyciu knota płomieniem świecącym i kopącym.

Wody aromatyczne nie palą się wcale i po nagrzaniu i przy użyciu knota.

Olejki eteryczne w wodzie nie rozpuszczają się i zmieszane z wodą, najlepiej w epruwetce miareczkowej, po odstaniu rozpadają się na dwie warstwy dolną — wody i górną — olejku, przy czem obie te warstwy ilościowo zupełnie odpowiadają wziętym składnikom, co się da sprawdzić przez odnotowanie ilości wziętej wody i olejku.

Olejki eteryczne z domieszką alkoholu zmieszane z wodą po odstaniu się także rozpadają się na dwie warstwy, dolną — wody z alkoholem, o tyle większą, ile alkoholu przeszło do wody i górną — olejku, mniejszą o objętość odpowiadającą stracie domieszanego alkoholu. Stopień zmniejszenia się warstwy olejku może służyć za podstawę do określenia ilości alkoholu w danym towarze.

Esencje rozpuszczające się w wodzie i palące się — są esencjami czysto alkoholowymi.

Jednocześnie zaznacza się, że olejki eteryczne bez domieszki alkoholu, podlegają oczeniu według poz. 119 p. 3. Olejki eteryczne z domieszką alkoholu, a także esencje aromatyczne alkoholowe według poz. 27 p. 1. lit. b. i wody aromatyczne bez alkoholu według poz. 118.

Kredytowanie podatku od spirytusu i wyrobów wódczanych.

W myśl rozporządzenia Ministra skarbu z dnia 24. lipca b. r. (Dz. u. Min. skarbu z dnia 21. VIII. b. r. Nr. 20) zarządzono, iż § 4. rozporządzenia wykonawczego z dnia 28. października 1921 r. o wykonaniu rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 14. października 1921 r. w przedmiocie opodatkowania spirytusu i wyrobów wódczanych¹. (Dz. U. R. P. Nr. 96., poz. 705) otrzymuje następujące brzmienie:

Kredytowanie podatku.

Podatek od spirytusu może być w wyjątkowych wypadkach pokredytowany najwyżej na 3. miesiące. W ciągu kampanji gorzeźniczej 1922/23 roku może być kredyt udzielony tylko za zezwoleniem Ministerstwa Skarbu.

Od utrzymania pozwolenia kredytu są wyłączeni:

a) ci, którzy uznani zostali winnymi zbrodni pochodzącej z chciwości, występku lub przekroczenia tego rodzaju, albo przemytnictwa lub ukroczenia dochodów Skarbu Państwa;

b) ci, do których majątku otwarto konkurs.

Termin kredytu liczy się od dnia, w którym skorzystano z kredytu.

Od pokredytowanych kwot podatku mają być odpłacone odsetki w stosunku 12 od stała rocznie, obliczane za okres czasu od dnia, w którym sko-

rzystano z kredytu, aż włącznie do dnia, w którym następuje zapłata.

Kto pokredytowanych kwot nie zapłaci w terminie, do którego je pokredytowano, traci pozwolenie kredytu na pozostałą część kampanji i można mu odmówić kredytu na następną kampanję.

Rozporządzenie to wchodzi w życie z dniem 21. sierpnia 1922 r.

W sprawie sprzedaży napojów alkoholowych w niedziele i święta.

Minister Spraw Wewnętrznych rozesłał do Województw okólnik następującej treści:

Doszło do mojej wiadomości, że okólnik Nr. 108. z dnia 31. X. 1921 r. Nr. B. P. 1661, w sprawie sprzedaży napojów alkoholowych w niedziele i święta oraz w dniu przed i poświęteczne, nie jest należycie przestrzegany i że w wielu zakładach gospodnio-szynkarskich sprzedaje się nadal, w godzinach zakazanych, napoje alkoholowe w imbrykach i filiżankach, lub też prowadzi się wyszynk, przy zamkniętych drzwiach zewnętrznych. Jest to właśnie dowodem, iż właściwe organy nie dość ściśle spełniają swoje obowiązki.

Wobec tego polecam P. P. wydać bezzwłocznie podległym sobie organom ponowne surowe zarządzenia, celem roztoczenia ścisłego nadzoru nad zakładami gospodnio-szynkarskimi, oraz energicznego dopilnowania, aby zakłady te stosowały się ściśle do przepisów ustawy z dnia 23. IV. 1920 roku.

Równocześnie zwracam uwagę na przepis art. 8. nowego tekstu ustawy z dnia 23. IV 1920 r. (Dz. U. Nr. 35., poz. 299. z roku 1922 względnie §. 7. rozporządzenia wykonawczego do niej, z dn. 2. VI. 1922 r. Dz. U. Nr. 51. poz. 462.), wedle których dwukrotne przekroczenie przepisów powyższej ustawy powoduje, niezależnie od kar przewidzianych, utratę koncesji.

Władze więc administracyjne, nakładające kare za powtórne przekroczenie ustawy, mają bezzwłocznie zawiadamić o tem właściwe władze skarbowe, w celu zastosowania przenisu ustępu 3. art. 8. o cofnięciu koncesji.

Zwracam nadto uwagę na przepis art. 9. powyższej ustawy, według którego karom, wyszczególnionym w art. 8. ustawy, podlega nie tylko właścicielami wszelkimi zarządca i służba, również ci wszyscy, którzy obchodzą przepisy ustawy przez spożywanie przyniesionych ze sobą napojów alkoholowych, w miejscu i czasie zabronionym przez przepisy ustawy (ustęp 5. §. 7. rozp. wyk.).

W końcu zwracam uwagę na ostatnie dwa ustępy art. 7. wyż. wspomnianej ustawy, wedle których każdy, kto w stanie nietrzeźwości, wywołanej nadużyciem napojów alkoholowych zachowaniem swoim daje powód do publicznego zgorzelenia, a także, kto w takim stanie nietrzeźwości znajduje się w miejscu publicznym, bez względu

na swoje zachowanie się podlega karze w art. 8. powyższej ustawy przewidzianej.

Takiej samej karze podlega ten, kto drugiego świadomie do takiego stanu nietrzeźwości doprowadził, prócz tego odpowiada on, obok nietrzeźwego, solidarnie za wszelkie szkody i straty, wyrządzone innym przez osobę, którą do stanu nietrzeźwości doprowadził, lub do niego się przyczynił (Ustęp 2. i 3. §. 7., rozp. wyk.).

Celem położenia tamy opilstwu należy przeciw osobom pijanym i współwinnym występować bezzwzględnie i bezzwłocznie donosić właściwym władzom o przekroczeniach wyż. wspomnianej ustawy.

Regulamin dla Komisji do walki z alkoholizmem.

Rozporządzeniem minist. z dnia 5. września b. r. („Mon. Pol.“ z 26. IX. b. r. Nr. 218) ustanowiony został następujący regulamin dla Komisji do walki z alkoholizmem:

§ 1.

Komisje do walki z alkoholizmem przy władzach administracyjnych I. oraz II. instancji powołuje Minister Zdrowia Publicznego w myśl art. 11. ustawy z dnia 23. kwietnia 1920 r. (Dz. U. R. P. r. 1922, Nr. 35., poz. 290.) oraz w myśl §§ 9. i 10. rozporządzenia z dnia 2. czerwca 1922 roku (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 462.). Pierwszą instancją dla spraw ograniczeń w sprzedaży i spożyciu napojów alkoholowych są komisje powiatowe i miejskie, II. instancją komisje wojewódzkie.

W m. st. Warszawie I. instancją jest komisja miejska, II. instancją — Ministerstwo Zdrowia Publicznego.

§ 2.

Komisje powiatowe czynne są przy starostwach. W skład komisji tych wchodzi: starosta, lekarz powiatowy, przedstawiciel władzy skarbowej, mianowany przez dyrektora izby skarbowej (prezesa dyrekcji skarbowej), jeden przedstawiciel właściwego sejmiku powiatowego (Rady Powiatowej), jeden przedstawiciel Rady miejskiej, miasta powiatowego i dwaj przedstawiciele organizacji społecznych.

Jeżeli miasto powiatowe jest jednocześnie miastem wydzielonym, — deleguje drugiego przedstawiciela Rady miejskiej; również każde miasto wydzielone, znajdujące się w granicach powiatu, a nie będące siedzibą władzy administracyjnej I. instancji, wysyła do komisji powiatowej jednego przedstawiciela Rady miejskiej.

Każdy z członków komisji powinien mieć zgóry wyznaczonego zastępcę.

Przewodniczącym komisji jest z urzędu starosta lub zastępca starosty.

Wybór organizacji społecznych, mających delegować swoich przedstawicieli do komisji należy do Ministra Zdrowia Publicznego.

Czas trwania mandatów członków komisji z ramienia samorządów i towarzystw społecznych jest trzyletni. W wypadku ukończenia kadencji samorządu — samorząd deleguje nowych członków.

Dla prawomocności uchwał komisji dostateczna jest obecność 3. członków (w tem przewodniczący lub jego zastępca).

Uchwały i decyzje komisji zapadają większością głosów obecnych na posiedzeniu członków; przy równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego.

§ 3.

Komisje miejskie tworzy się w m. st. Warszawie oraz w Łodzi przy komisariatach Rządu; we Wilnie i Poznaniu przy Starostwie grodzkiem; we Lwowie, Krakowie, Bydgoszczy, Toruniu i Grudziądzu przy Magistratach.

Do komisji wchodzi:

w Warszawie i Łodzi: komisarz Rządu, dyrektor urzędu zdrowia publicznego przy Komisariacie Rządu m. st. Warszawy, a w Łodzi dyrektor wojewódzkiego urzędu zdrowia, dyrektor izby skarbowej, dwaj przedstawiciele Rady miejskiej miasta wojewódzkiego oraz dwaj przedstawiciele organizacji społecznych;

we Lwowie, Krakowie, Bydgoszczy, Toruniu i Grudziądzu — prezydent miasta, fizyk miejski, względnie lekarz rządowy, dyrektor okręgu skarbowego, dwaj przedstawiciele Rady miejskiej i dwaj przedstawiciele organizacji społecznych;

w Wilnie i Poznaniu — starosta grodzki, lekarz grodzki, dyrektor izby skarbowej, dwaj przedstawiciele Rady miejskiej, oraz dwaj przedstawiciele organizacji społecznych.

Przewodniczącymi komisji z urzędu są: w Warszawie i Łodzi komisarz rządu, we Lwowie, Krakowie, Bydgoszczy, Toruniu i Grudziądzu — prezydent miasta, w Wilnie i Poznaniu — starosta grodzki.

Każdy z członków komisji powinien posiadać zastępcę.

§ 4.

Komisje wojewódzkie tworzy się przy województwach. W skład ich wchodzi: wojewoda, dyrektor wojewódzkiego urzędu zdrowia, dyrektor izby skarbowej, jeden przedstawiciel Rady wojewódzkiej, jeden przedstawiciel Rady miasta wojewódzkiego oraz dwaj przedstawiciele organizacji społecznych.

Na obszarze Ziemi Wileńskiej komisję II-giej instancji tworzą: delegat rządu, naczelnik wydziału zdrowia, dyrektor izby skarbowej, dwaj przedstawiciele Rady miasta Wilna i dwaj przedstawiciele organizacji społecznych.

Każdy z członków komisji winien mieć zastępcę.

§ 5.

Biuro i protokółarne czynności komisji prowadzi jeden z referentów tej władzy, przy której komisję powołano, wyznaczony przez przewodniczącego komisji.

§ 6.

Posiedzenia komisji wyznacza przewodniczący w miarę potrzeby, conajmniej wszakże raz na miesiąc.

Do udziału w posiedzeniach można zapraszać rzeczoznawców z głosem doradczym.

§ 7.

Określenie liczby oraz rozlokowania miejsc sprzedaży detalicznej i wyszynku napojów alkoholowych na właściwym obszarze powinno być dokonane przez każdą komisję powiatową lub miejscową w ciągu września każdego roku (w r. 1922. wyjątkowo w ciągu września i października).

Uchwały i wnioski komisji co do liczby i rozmieszczenia miejsc sprzedaży detalicznej i do wyszynku napojów alkoholowych powinny być odsyłane do dnia 15. października do wojewódzkich komisji do walki z alkoholizmem (w r. 1922 wyjątkowo do dnia 15. listopada), które wraz ze swojemi wnioskami obowiązane są przesać je do Izby skarbowej do dnia 15. listopada (w r. 1922 wyjątkowo do dnia 10. grudnia).

Jeżeli komisja wojewódzka do dnia 15. listopada (w roku 1922 wyjątkowo do dnia 10. grudnia) nie przedstawi swych wniosków, izba skarbowa będzie uważała stan z poprzedniego roku za niezmienny.

Komisje mają prawo uznać koncesję dla klubu lub kasyna o charakterze ściśle zamkniętym za ponad liczbową, o ile koncesja wydana była instytucji danej przed 23. kwietnia 1920 roku.

Uchwały komisji co do liczby oraz rozmieszczenia sprzedaży detalicznej i wyszynku napojów alkoholowych ogłaszać należy w miejscowym dzienniku urzędowym.

§ 8.

Przeciwko decyzji komisji I. instancji strona zainteresowana może zgłosić zażalenie w ciągu 14 dni od dnia doręczenia jej decyzji. Zażalenia takie mogą wnosić również członkowie komisji, o ile decyzja zapadła wbrew ich głosom. Zażalenie podane we właściwym terminie wstrzymuje wykonanie decyzji komisji.

Zażalenie należy złożyć w biurze właściwej komisji, która w ciągu dni 14. po otrzymaniu przesyła je wraz z opinią do komisji II. instancji lub do władzy, wykonującej prawo drugiej instancji (§ 1. ustęp 2.).

Decyzje komisji II. instancji są ostateczne i odwołanie od nich nie służy.

Decyzje wszakże takie mogą być uchylone z urzędu przez Ministra Zdrowia Publicznego, o ile wyraźnie sprzeciwiają się przepisom ustawy.

§ 9.

W województwach: nowogródzkim, poleskiem i wołyńskim oraz na obszarze Ziemi Wileńskiej za podstawę do obliczania i określania liczby i rozmieszczenia miejsc sprzedawania i podawania napojów alkoholowych może być brany stan faktyczny liczby podobnego rodzaju zakładów z dnia 1. sierpnia 1914 roku, należyście stwierdzone z zastrzeżeniem nieprzekraczania normy, przewidzianej w art. 5. ustawy z dnia 23. kwietnia 1920. r. (Dz. U. R. P. r. 1922, Nr. 35, poz. 290), t. j. jednego zakładu na 2500 mieszkańców.

§ 10.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem jego ogłoszenia (t. j. z dniem 26. września 1922 r.).

Jednocześnie tracą moc obowiązującą rozporządzenia: z dnia 30. listopada 1920 r. („Monitor Polski“ Nr. 290. z dnia 22. grudnia 1920 roku), z dnia 11. lipca 1921 roku („Monitor Polski“ Nr. 178. z dnia 8. sierpnia 1921 r.) i z dnia 2. czerwca 1922 roku („Monitor Polski“ Nr. 156. z dnia 13. lipca 1922 roku).

Powołanie do życia Najwyższego Trybunału administracyjnego.

Minister Spraw Wewnętrznych wydał okólnik do wojewodów, w którym zarządził, ażeby w związku z powołaniem do życia Najwyższego Trybunału Administracyjnego dla rozpoznawania skarg na urządzenia i orzeczenia, wydane w ostatniej instancji przez władze administracyjne, orzeczenia te władz administracyjnych doręczano na piśmie osobom zainteresowanym w tej formie, by mogły one skorzystać z przysługującego im prawa wnoszenia zażaleń. W tym celu władze administracyjne obowiązane są wszelkie zarządzenia i orzeczenia, wydane przez siebie w ostatniej instancji, doręczać osobom interesowanym na piśmie i za pisemnym potwierdzeniem odbioru z oznaczeniem daty odbioru. Zarządzenia i orzeczenia władz administracyjnych, wydane w ostatniej instancji, winny być zaopatrywane w klauzule, wyjaśniającą, że przeciw danemu zarządzeniu lub orzeczeniu nie przysługuje dalszy środek prawny w administracyjnym toku instancji.

Posiedzenie Rady Handlowo-Przemysłowej.

Dnia 5. września odbyło się VII posiedzenie Rady Handlowo-Przemysłowej pod przewodnictwem p. ministra Dr. H. Strasburgera. Po otwarciu posiedzenia Rada, na wniosek przewodniczącego, uczciła przez powstanie namięć s. p. Juliana Tołłoczki, b. członka Rady. Z kolei przewodniczący zakomunikował, że skład Rady

w ostatnich czasach powiększył się wskutek powołania do udziału w jej pracach: pp. Wiktora Tezenas du Montcel, przedstawiciela francuskich przedsiębiorstw górniczo-hutniczych w Polsce, Stanisława Wańkowicza, prezesa wileńskiej Rady ekonomicznej, oraz dyr. Seweryna Samulskiego, znanego działacza przemysłowego w Poznaniu.

W dalszym ciągu p. minister Dr. H. Strasburger zakomunikował Radzie szereg danych liczbowych, dotyczących stanu zatrudnienia w przemyśle na dniu 1. lipca b. r. oraz ogólnej konjunktury przemysłowej.

P. nacz. wydz. T. Nowowiejski wygłosił referat w sprawie akcji uprzywilejowanych. Dada się one podzielić na następujące kategorie: akcje z wielokrotnem prawem głosu, ak. uprzywilejowane co do podziału czystego zysku, ak. uprz. co do pierwszeństwa przy podziale czystego zysku i majątku spółki, ak. uprz. co do prawa do oddzielnego głosowania, ak. pracy, ak. założycielskie i ak. użytkowe. Najważniejszą rolę odgrywają obecnie akcje uprzywilejowane co do ilości przysługujących im głosów na walnych zgromadzeniach. Referent oświetlił tę kwestję z punktu widzenia obowiązującego w poszczególnych dzielnicach ustawodawstwa, następnie zaś uzasadnił szereg zastrzeżeń, którymi powinna być uwarunkowana emisja akcji uprzywilejowanych co do ilości głosów, i wypowiedział szereg uwag co do znaczenia i charakteru innych kategorii akcji uprzywilejowanych.

W toku dyskusji większość mówców oświadczyła się za zasadą dopuszczalności wszelkiego rodzaju akcji uprzywilejowanych, z tem zastrzeżeniem jedynie, ażeby spółki, emitujące jakiegokolwiek akcje uprzywilejowane, były obowiązane do ujawnienia tej okoliczności, (w formie odpowiedniej adnotacji na wszystkich akcjach). Odmienne poglądy wypowiadali ci mówcy, którzy przede wszystkim liczyli się z tem, że na obszarze b. zaborów austriackiego i rosyjskiego obowiązuje system koncesyjny dla spółek akcyjnych, wskutek czego rząd nie może się wyrzekać wpływu również na sprawę emisji akcji uprzywilejowanych.

Następnie p. minister Dr. H. Strasburger, oraz p. Dyr. Depart. H. Tenenbaum udzielili informacji o stanie rokowań, mających na celu zawarcie traktatów handlowych z szeregiem państw (z Austrią, Belgią, Anglią, Hiszpanją, Norwegią, Rosją, Japonją), i w szczególności o przebiegu rokowań gospodarczych polsko-niemieckich. Ta ostatnia sprawa wywołała ożywioną dyskusję, w której wyniku członkowie Rady Handlowo-Przemysłowej wyrazili jednomyślną opinię, 1) że zawarcie traktatu handlowego między Polską a Niemcami nie może być uważane za sprawę nagłą, oraz 2) że zniesienie przez Niemcy t. zw. bojkotu ekonomicznego, uprawianego w stosunku do Polski, jest zgoda niedostatecznym ekwiwalentem za żądany przez Niemców tranzyt z Niemiec do Rosji, zwłaszcza, że ładunki kolejowe z przyznanej części Górnego Śląska (np. węgiel, przeznaczony dla Wielkopolski

i Pomorza) nie mogą obecnie w należyтым stopniu korzystać z możności tranzytu przez terytorjum niemieckie.

Rada powzięła również opinię, że w związku z zawarciem przez Francję i Niemcy t. zw. umowy wiesbadenkiej, jest rzeczą niezbędną, by Rząd poczynił kroki w celu uzupełnienia umowy handlowej polsko-francuskiej, w szczególności w sprawach celnych.

O położeniu gospodarczem na Górnym Śląsku referował p. dyr. depart. Kiedroni. W związku z dającym się odczuwać na G. Śląsku brakiem takich artykułów pierwszej potrzeby (jak np. bielezna, odzież, naczynia emaljowane), które są w nadmiarze produkowane w innych dzielnicach Polski, Rada uznała za aktualną myśl urządzenia w Katowicach wystawy niektórych działów naszej produkcji przemysłowej, decydując porozumieć się w tej mierze ze Sp. „Polskie Wystawy Ruchome“.

Z kolei Rada wysłuchiwała referatu mec. S. Chormańskiego w sprawie wolnych od podatku odnisań na amortyzację pierwotnych wartości majątku, w szczególności maszyn, należącego do przedsiębiorstw przemysłowych. Zgodnie z wnioskami referenta, Rada oświadczyła się za potrzebą 1) udzielenia urzędem skarbowym instrukcji, że dla wymiaru procentowego podatku od zysku — tak zwaną wartość przewalutowaną niezamortyzowanej części majątku należy obliczać droga mnożenia wartości pierwotnej przez współczynniki, odpowiadające deprecjacji mk. pol., 2) za analogicznym obliczeniem wysokości dopuszczalnych odpisów na amortyzację maszyn przy wymiarze podatku dochodowego od przedsiębiorstw, obowiązanych do składania sprawozdań publicznych, i 3) za potrącalności odpisów (przy wymiarze podatku dochodowego od wspomnianych przedsiębiorstw): a) na t. zw. rezerwe różnic kursowych przy zobowiązaniach w obcej walucie, b) na amortyzację bezpośrednich strat wojennych, poniesionych przez dane przedsiębiorstwo.

Wkońcu p. dyr. J. Lemnicki poruszył sprawę mnożników celnych. Po wymianie zdań, Rada uznała, że wobec spadku marki polskiej, należy szczegółowo rozpatrzyć, które gałęzie przemysłu obecnie potrzebują podwyższenia wspomnianych mnożników

Posiedzenie Komitetu Celnego.

W dniu 16. września b. r. odbyło się posiedzenie Komitetu Celnego, organu doradczego do spraw gospodarczo-celnych przy M. P. i H. Posiedzenie otworzył dyrektor Departamentu p. J. Dąbrowski, przewodniczył prof. St. J. Okolski, przewodniczący Komitetu.

Po przyjęciu protokołu z poprzedniego posiedzenia Komitetu (30. VI i VII r. b.) wysłuchano sprawozdania o wydanych w międzyczasie rozporządzeniach natury ekonomiczno-celnej. Omówio-

no również rozporządzenia, dotyczące ulg celnych dla przyłączonej części Górnego Śląska. Przedstawiciel Związku Górniczo-Hutniczego w Katowicach w przemówieniu swoim ograniczył się do żądania wyjaśnień i nieznacznych uzupełnień wydanych rozporządzeń w tym przedmiocie, co wskazuje, że rozporządzenia gospodarczo-celne, dotyczące Górnego Śląska, odpowiedziały bieżącym potrzebom tamtejszego przemysłu, nie naruszając jednocześnie interesów pozostałej części obszaru celnego Rzeczypospolitej. Na posiedzeniu nie były jednak reprezentowane koła kupieckie G. Śląska.

Następnym punktem porządku obrad była sprawa wytycznych (wskazówek) dla stosowania w Polsce obrotu uszlachetniającego. Opracowanie wskazówek merytorycznych z punktu widzenia gospodarczego zostało polecone komisji, w której skład weszli: przedstawiciel Centralnego Związku Polskiego Przemysłu, Górniczego, Handlu i Finansów, przedstawiciel Związku Włókienniczego w Państwie Polskiem, przedstawiciel Związku Górniczo-Hutniczego w Katowicach, przedstawiciel Senatu wolnego miasta Gdańska, przedstawiciel Izby handlowej w Poznaniu, Izby Handlowej w Bielsku i Izby Handlowej w Krakowie, oraz przedstawiciele Ministerstwa Skarbu, Przemysłu i Handlu i Wydziału przemysłowo-handlowego województwa Śląskiego.

Opracowane przez podkomisję zasady mają być przedłożone Komitetowi Centralnemu możliwie w drugiej połowie października b. r.

Komitet omówił narazie istniejące podstawy prawne obrotu uszlachetniającego, ogólnie na całym obszarze celnym i specjalnie w poszczególnych jego częściach, przy czem przez przedstawiciela rządu zostały skomentowane postanowienia umowy gdańsko-polskiej z dnia 24. października 1921 r. w tym zakresie.

Następnie Komitet przeszedł do rozważania nadesłanych wniosków o zastosowanie ulg celnych (zniżonych mnożników celnych) dla niektórych towarów. Szereg wniosków został zakwalifikowany do osobnych porad fachowych, które mają być zwołane w najbliższym czasie.

Następnym punktem porządku dziennego była sprawa ewentualnej zmiany wysokości mnożników celnych: normalnego (obecnie 800) i najwyższego z ulgowych (obecnie 500). Mnożniki te, jak wiadomo mają na celu przystosowanie wysokości obciążenia celnego do wzrostu cen towarów i spadku waluty. Same bowiem stawki celne w taryfie celnej są wyznaczone na poziomie cen przedwojennych, a zatem zasadniczo w walucie złotej. Krótki referat, wygłoszony przez przedstawiciela rządu, przytaczał, że kurs waluty dolarowej, (jako pełnowartościowej) wzrósł ostatnio około 1625—1655 razy w stosunku do parytetu przedwojennego — (z marką niemiecką), artykuły pierwszej potrzeby jak mąka żytnia i węgiel wzrosły w cenie hurtownej około 1200 razy, a zatem, w tymże najmniej stosunku wzrosły wysokości płac i siła płatnicza ludności w znakach papierowych.

Co się tyczy potrzeby ochrony celnej przed konkurencją zagraniczną (prawie wyłącznie dotyczy to konkurencji niemieckiej), to nie biorąc pod uwagę prawdopodobnie jeszcze dosyć oddalonego traktatu handlowego z Niemcami, potrzeba taka zachodzi w stosunku do grupy produktów chemicznych i może niektórych innych artykułów.

W wyniku dyskusji powzięto uchwałę, jak następuje: 1) mnożników 800 i 500 nie należałoby w tej chwili podwyższać ogólnie, 2) przeprowadzić badanie na podstawie dostarczonych kalkulacji i dowodów, które towary będą wymagały powiększenia ochrony celnej. Badaniem tem zajął się Ministerstwo Przemysłu i Handlu i przedstawił materiał Komitetowi Celnemu do powzięcia uchwał opiniodawczych możliwie w drugiej połowie października b. r.

Należy dodać, że dyskusja stwierdziła naogół pomyślny rozwój wytwórczości w Polsce i coraz większą odporność konkurencyjną dzięki coraz pełniejszemu uruchomieniu i wzmocnieniu warsztatów pracy.

Podczas codziennych obradach z przerwą obiadową przewodniczący posiedzenie zamknął po godzinie 8-jej wieczorem.

Pierwsze posiedzenie Komisji dla spraw eksploatacji portu Gdańskiego.

Dnia 12 b. m. odbyło się pod przewodnictwem p. Ministra Przemysłu i Handlu pierwsze posiedzenie Komisji dla spraw eksploatacji portu Gdańskiego. Komisja ta została utworzona jako organ opiniodawczy przy Ministerstwie Przemysłu i Handlu na mocy uchwały Rady Ministrów z dnia 12. kwietnia. Obecni byli przedstawiciele Ministerstwa Robót Publicznych, Spraw Zagranicznych, Skarbu, Spraw Wojskowych, Rolnictwa i Dóbr Państwowych, Kolei, Poczty i Telegrafów, Pracy i Opieki Społecznej, Przemysłu i Handlu oraz Prezydentum Rady Ministrów, jak również dwaj członkowie Rady portu oraz dwaj przedstawiciele kupiectwa jeden z Warszawy, drugi z Gdańska. Po odczytaniu regulaminu rozważała Komisja sprawę utworzenia w Gdańsku portu wolnego oraz sprawę rozszerzenia strefy wolnej.

Komisja uznała konieczność rozszerzenia strefy wolnej, polecając jako tymczasowy środek szersze wprowadzenie wolnych składów. Sprawę wolnego portu Komisja uważa na razie za nieaktualną.

Następnie rozważano kwestję inwestycji w porcie gdańskim. Po długiej dyskusji postanowiono wysłuchać na następnym zebraniu obszerniejszy referat jednego z członków Rady Portu i rozważyć sprawę inuwestycji łącznie z całą polityką portową w stosunku do własnych i zagranicznych portów.

W sprawie spichrzy, która wypłynęła jako zatarg między jedną firmą eksportową a drugą

transportową przy podziale składów, Komisja nie uznała się za kompetentną, a zasadę podziału postanowiła rozważać łącznie z całym zagadnieniem podziału wszelkich urządzeń portowych.

Bardzo długą dyskusję wywołała sprawa podnoszenia opłat portowych i składowych w Gdańsku. Przedstawiciele kupiectwa stali na stanowisku, że opłaty nie mogą pokrywać wydatków na port. Rada Portu chciałaby znów swój budżet zamykać z jaknajmniejszym deficytem. Komisja uznała konieczność automatycznego podnoszenia opłat, biorąc jednakowoż wzgląd na stawki konkurencyjne sąsiednich portów.

Pozatem Komisja omawiała jeszcze szereg spraw mniejszej wagi. Następne posiedzenie ma się odbyć za miesiąc.

Uiszczanie gotówką opłat pocztowych za paczki i listy wartościowe.

Rozporządzeniem z dnia 30. sierpnia b. r. („Mon. Pol.“ z dnia 22. września b. r. Nr 215) zarządził Minister poczt i telegrafów, iż opłaty pocztowe za paczki i listy wartościowe, nadawane w obrocie wewnętrznym i za granicę uiszczają należy według obowiązującej taryfy pocztowej, zamiast znaczkami pocztowymi, wyłącznie gotówką.

Rozporządzenie powyższe wchodzi w życie z dniem 21. września 1922 r. na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, z wyjątkiem części Górnego Śląska województwa Śląskiego.

Tabela kwot podatku dochodowego od uposażeń służbowych.

Nakładem Ministerstwa Skarbu została wydana broszura „Tabele kwot podatku dochodowego, przypadającego od uposażeń służbowych i t. d.“

Cena poszczególnego egzemplarza 400 Mkp. Nabywać można w Bibliotece Ministerstwa Skarbu w Warszawie, (ul. Leszno 5, pokój Nr 14 — I. piętro).

Zmiany w Rejestrze handlowym.

Zmiany przeprowadzono przy firmach:

Polski Budulec, handel drzewa i materiałów budowlanych w Krakowie, spółka z ogr. odp. (zmiany w zawiadownictwie).

„Olejin“, fabryka przetworów chemicznych oraz skład smarów, olejów, pokostów, spółka z ogr. odp. w Krakowie (zmiany w zawiadownictwie).

„Karpaty“, spółka z ogr. odp. w Krakowie (przeniesienie siedziby spółki z Krakowa do Lwowa).

Spółka oszczędności i pożyczek w Bochni, Stow. zar. z nieogr. por. (zmiany w dyrekcji).

„Panta“, Spółka z ogr. odp. biuro handlowo-komisowe i pośrednictwo nieruchomości w Zakopanem (zmiany w zawiadownictwie).

Spółka oszczędności i pożyczek w Wilczykach, Stow. zar. z nieogr. por. (zmiany w zarządzie).

Sanatorium dla chorych piersiowych imienia Drów Dłuskich, spółka z ogr. odp. w Krakowie (przeniesienie siedziby spółki z Krakowa do Kościelisk).

„Wawel“, spedycyjno-transportowa i handlowa spółka akc. w Krakowie (prokurę Hildy Langer wykreślono).

Małopolsko-śląska spółka z ogr. odp. w Krakowie (zmiany w zawiadownictwie).

Spółka akc. Osada Górniczo-przemysłowa „Trzebinia“ w Krakowie (prokurę udzielono Dr. Leonowi Fallowi w Krakowie).

Biuro handlowe, Spółka z ogr. odp. w Krakowie (podwyższenie kapitału zakładowego, zmiany w zawiadownictwie).

„Mewa“, fabryka mydeł toaletowych, perfumerji, przetworów chemiczno-technicznych, sp. z ogr. odp. w Krakowie (zmiany w zawiadownictwie).

Bank Ziemiań, spółka akcyjna we Lwowie, Oddział w Krakowie (zmiany w Dyrekcji).

Pierwsza spółka polskich malarzy pokojowych i lakierników, spółka z ogr. odp. w Krakowie (podwyższenie kapitału zakładowego, zmiany w zawiadownictwie).

Stolarnia maszynowa „Odbudowa“ Fr. Wawaka i Ski w Krzeszowicach (wystąpienie spółnika Franciszka Dziwlika).

J. Friedmann, sprzedaż pierza w Krakowie (obecnie właścicielką firmy jest Amalja z Friedmannów Gutfreundowa).

Wiedeński Bank Związkowy w Wiedniu, filja w Krakowie (zmiany w Dyrekcji).

Wykreślono firmy:

„Granit“ wytwórnia materiałów budowlanych z sztucznego kamienia Dr. Stefan Schmidt, Stefan Münnich, inż. Władysław Sperro w Krakowie.

Pol-Phar Małopolska fabryka farmaceutyczna Mra. Ludwika Pieguszewskiego i Henryka Kilberta w Krakowie.

Teofil Kinasz w Zabajce.

Zakład elektryczny w Zakopanem, stow. zar. z ogr. por.

Spółka transportowa „Cracovia“ w Krakowie.

Remington, maszyny do pisania, spółka z ogr. odp. w Krakowie.

Büchler i Wien, komisyjna sprzedaż i kupno wszelkich produktów naftowych w Krakowie.

Sprostowanie.

Do ostatniego numeru „Wiadomości Gospodarczych“ przy podawaniu zmian w rejestrze handlowym zakradła się pomyłka, którą obecnie prostujemy.

„Wytwórnia zamków i klódek „M. Czerwiński i Ska“ sp. z ogr. odp. ma siedzibę w Świątnikach Górnych, a nie, jak mylnie podano w Sułkowicach.

SZKŁO OKIENNE dachowe i ornamentowe

poleca **I. D. UNGER, Tarnów, Krakowska 2.**

Telefon 43. — Adr. telegr. Unger. Krakowska.

Mączka odżywcza „PHARMA“ Mączka odżywcza

jest jako preparat naturalny łatwo strawny, o znacznej sile odżywczej
najlepszym środkiem do wykarmienia niemowląt.

Wszędzie do nabycia!

==== Baczyć na markę ochronną obok uwidocznioną =====

Wedle orzeczeń lekarskich, najidealniejszym środkiem przeciw reumatyzmowi stawów mięśni, nerwobólom, bólowi krzyżów, ischias, porażeniom i t. p. jest

„SAPOMENTHOL MATULI“ Do nabycia we wszystkich aptekach i droguerjach.

EUGENIUSZ MATULA fabryka środków leczniczych Ska z ogr. odpow. w Krakowie.